



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพื่อปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
ของเกษตรกร ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

Factors Affecting Adoption of Farmbook Application for Improve Farmer Registration Usage of
Farmers in Nakhonsawantok Sub-district, Mueang Nakhonsawan District, Nakhonsawan Province

สปีญญ์ อ่อนสำลี (Sapan Onsamlee)¹ สีนินุช ขรุทเมือง แสนเสริม (Sineenuch Khrutmuang Sanserm)²
เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (Benchamas Yooprasert)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร 2) ความรู้ของเกษตรกรในการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล 3) การยอมรับและปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรในตำบลนครสวรรค์ตก ที่ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครสวรรค์ ปี 2566 จำนวน 685 ราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 158 ราย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า 1) เกษตรกรอายุเฉลี่ย 50.75 ปี จบการศึกษาระดับอนุปริญญา สมาชิกครัวเรือนเฉลี่ย 2.87 คน รับรู้ข่าวสารการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลจากสื่อออนไลน์ รายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย 150,727.85 บาทต่อปี 2) มีความรู้การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับมาก แหล่งความรู้ที่ได้รับจากสื่อบุคคลมากที่สุด 3) เกษตรกรร้อยละ 88.60 ใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพื่อปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร และพบว่า อายุ สมาชิกครัวเรือน รายได้ภาคการเกษตร แหล่งความรู้ที่ได้รับ มีผลต่อการยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล 4) ปัญหาการใช้งานและวิธีการส่งเสริมอยู่ในระดับน้อย ข้อเสนอแนะการใช้งานอยู่ในระดับมาก และข้อเสนอแนะด้านวิธีการส่งเสริมอยู่ในระดับน้อย

คำสำคัญ สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล การยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sapan212@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช tukstou@hotmail.com

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช yoobench@hotmail.com



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study 1) basic personal, economic conditions, and social of farmers 2) knowledge of farmers in digital farmbook application for improving farmer registration 3) the adoption and factors affecting the adoption of digital farmbook application 4) problems and suggestions on the extension of digital farmbook application. This research was survey research. The population of this study was 685 farmers in Nakhonsawantok sub-district who improved their farmer registration with Mueang Nakhonsawan district office of agriculture. The sample size of 158 people was determined by using Taro Yamane formula and simple random sampling method. Data were collected by using interview form and were analyzed by using descriptive statistics and multiple regression analysis. The results of the research revealed that 1) Average age of farmers were 50.75 years old, graduated with the diploma level and had the average member in the household of 2.87 people. Perceived the news in digital farmbook application from online media. They earned the average income from agricultural sector of 150,727.85 Baht/year and. 2) Farmers had knowledge in farmbook application, overall, at the high level. They received the knowledge from personal media at the highest level. 3) 88.6% of the farmers used digital farmbook application to the improvement of farmer registration. Factors impacting the adoption included age, number of household member, income from agricultural and the knowledge resource received. 4) The problems usage and had problem with the extension method overall, at the low level. The suggestions regarding usage, overall, at the high level and the suggestions regarding the extension method, overall, at the low level.

Keywords: Digital farmbook application, Adoption of the farmbook application usage, Farmer registration improvement



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

บทนำ

การเกษตรมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ไม่เพียงแต่เป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญเท่านั้น แต่ยังเป็นภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมและเป็นปัจจัยที่สำคัญในการลดความยากจนและสร้างโอกาสทางการงานในชุมชนที่มีทรัพยากรทางการเกษตรอย่างสมบูรณ์ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐ จึงเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างฐานการผลิตที่มั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่งต่อการเกษตรของประเทศ เนื่องจากรัฐบาลสามารถใช้ฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดนโยบาย แผนการพัฒนา และโครงการหรือมาตรการในการช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรในด้านสิทธิประโยชน์ต่างๆ ตามโครงการที่หน่วยงานภาครัฐได้จัดทำขึ้น

กรมส่งเสริมการเกษตร มีการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรตั้งแต่ปี 2559 และมีการพัฒนาการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรจนถึงปัจจุบันเกษตรกรที่เพาะปลูกพืช ทำนาเกลือ เพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ และเพาะปลูกพืชชนิดอื่นๆ สามารถแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรได้ วัตถุประสงค์หลักของการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรนั้นเพื่อต้องการทราบ สถานการณ์การเพาะปลูกของเกษตรกร สามารถประมาณผลผลิตที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเวลาต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง เกษตรกรจะต้องเป็นผู้มาแจ้งขึ้นทะเบียนที่สำนักงานเกษตรอำเภอตามที่ตั้งแปลงปลูก หลังทำการเพาะปลูกแล้ว 15 วัน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566) ต่อมาในยุคที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว กรมส่งเสริมการเกษตรได้พัฒนาระบบ สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เริ่มใช้งานตั้งแต่ปี 2561 และปรับปรุงคุณภาพการทำงานของแอปพลิเคชัน เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้วยตนเองได้ เป็นการอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรลดภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่าเดินทาง ค่าถ่ายเอกสาร ประหยัดเวลาการเดินทางมาติดต่อราชการ

อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มีการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรมาอย่างต่อเนื่อง มีครัวเรือนเกษตรกรจำนวน 12,540 ครัวเรือน (ข้อมูล ทบก.ปี 2566 ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566) มีเกษตรกรปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผ่านระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลจำนวน 4,526 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 30.87 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกร โดยในพื้นที่ตำบลนครสวรรค์ตก มีเกษตรกรปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผ่านระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลจำนวน 321 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 7 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดในปี 2566 พบว่าเกษตรกรในตำบลนครสวรรค์ตก มีการใช้งานการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผ่านระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลน้อย (ข้อมูล ทบก. ปี 2566 ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566) ทั้งนี้ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครสวรรค์ได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้งานระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง มีการเยี่ยมเยียนเกษตรกรสอนการใช้งานระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลร่วมประชุมเวทีต่างๆ เช่น ประชุมหมู่บ้าน เพื่อถ่ายทอดความรู้การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรให้ทดลองใช้จริง ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก ยูทูบ เพื่อให้เกษตรกรยอมรับการใช้งานระบบทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลและนำไปใช้งาน แต่จากข้อมูลการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรปี 2566 ยังคงพบปัญหาเกษตรกรใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลน้อย อาจมาจากสาเหตุต่างๆ ดังนี้ ระบบไม่เสถียรเมื่อมีการใช้งานพร้อมกันจำนวนมาก สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรหรืออยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีสัญญาณ โทรศัพท์มือถือที่มีอยู่รุ่นเก่าเกินไปเกษตรกรสับสนใช้งานโทรศัพท์มือถือไม่คล่อง แหล่งความรู้ในเรื่องของการใช้งานมีน้อย บางรายปรับปรุงข้อมูลผ่านระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลแล้วข้อมูลตกหล่นจนทำให้เกษตรกรเสียประโยชน์ในการเข้าร่วมโครงการต่างๆ ของภาครัฐ



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงมีความสำคัญในการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกร ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ประเด็นเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร การยอมรับและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ความรู้ในการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร โดยการศึกษาดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้สอดคล้องกับการทำงานบริการด้วยระบบเกษตรดิจิทัล เหมาะกับยุคเทคโนโลยีและนวัตกรรม

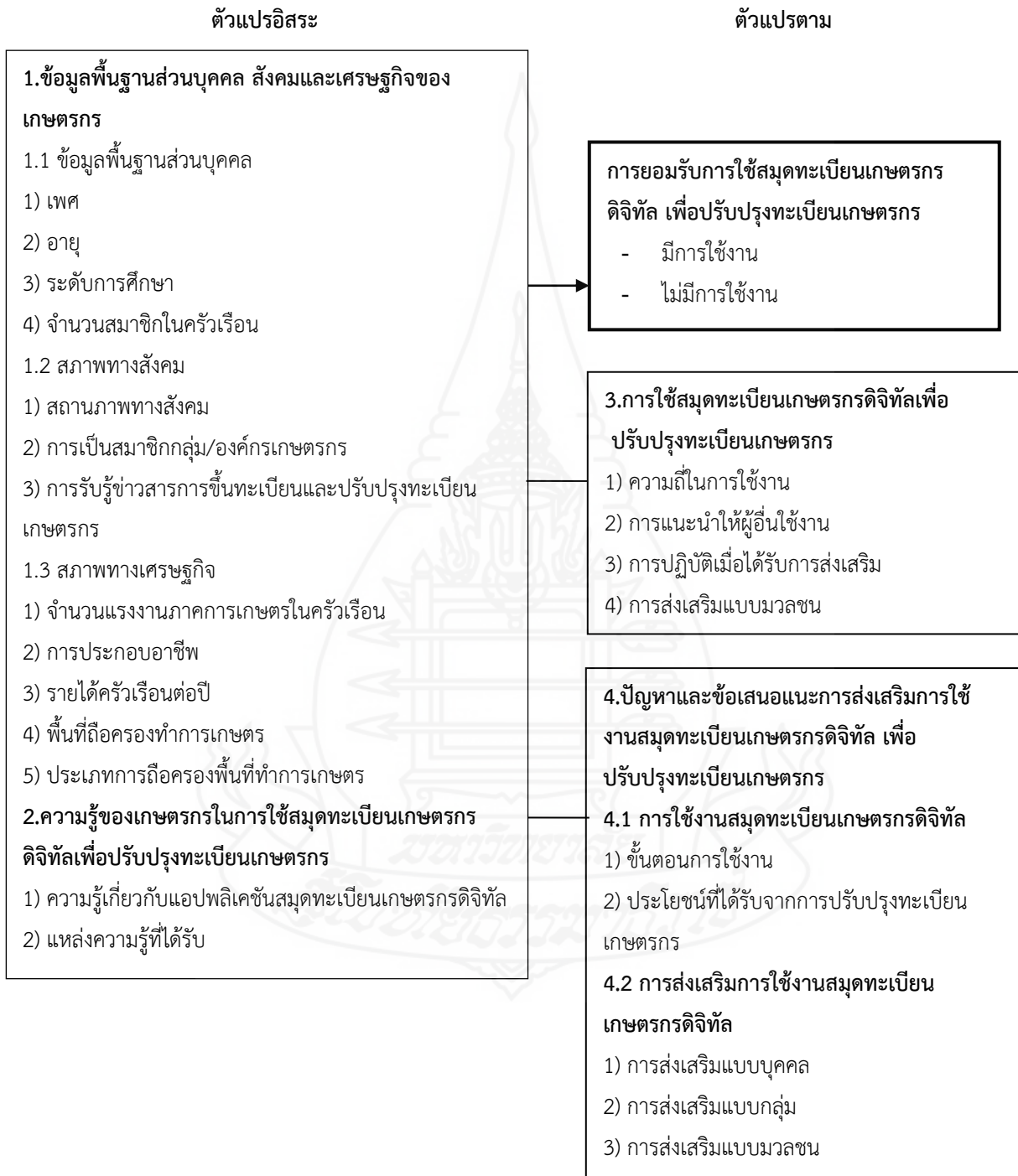
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร
2. เพื่อศึกษาความรู้ของเกษตรกรในการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร
3. เพื่อศึกษาการยอมรับและปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14 The 14th STOU National Research Conference

สมมติฐานการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ความรู้ของเกษตรกรในการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร อย่างน้อย 1 ปัจจัย มีผลต่อการยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ของเกษตรกรตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรในตำบลนครสวรรค์ตก ที่ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนครสวรรค์ ปี 2566 จำนวน 685 ครัวเรือน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.07 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 158 ราย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 4 ตอน ประกอบด้วย 1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร 2) ความรู้ของเกษตรกรในการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร 3) การยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เมื่อเกษตรกรมีการใช้งานเมนูใดเมนูหนึ่งในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ดังนี้ 3.1 เมนูแจ้งปลูก / ปรับปรุง ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร 3.2 สำรวจสมาชิก หัวหน้าและสมาชิกของครัวเรือน 3.3 ตรวจสอบข้อมูลแปลง กิจกรรมการเกษตรของครัวเรือน 3.4 ติดตามสิทธิ โครงการและมาตรการรัฐ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และ 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผลการทดสอบแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 0.97 ค่าความน่าเชื่อถือได้ของแบบสัมภาษณ์ (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.801, 0.734 และ 0.900 โดยค่าสูงกว่า 0.70 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดอันดับ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ตัวแปรต้น(x) หมายถึงข้อมูลทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ความรู้ในการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 68.4 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 50.75 ปี ร้อยละ 29.1 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2.87 คน ร้อยละ 82.27 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 72.8 เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร โดยร้อยละ 29.1 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. รับรู้ข้อมูลข่าวสารการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะจากสื่อออนไลน์ มีจำนวนแรงงานภาคเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 1.25 คน ร้อยละ 96.2 มีอาชีพหลักประกอบกิจการเกษตร ร้อยละ 32.9 มีอาชีพรองรับจ้างทั่วไป รายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย 150,27.85 บาท/ปี รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 33,417.72 บาท/ปี พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 14.69 ไร่ มีที่ดินเป็นของครัวเรือนเฉลี่ย 11.10 ไร่ มีการเช่าที่ดินเฉลี่ย 3.3 ไร่

2. ความรู้เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอยู่ในระดับมากโดยคะแนนเฉลี่ยในการตอบคำถามวัดระดับความรู้อยู่ที่ 12.8 คะแนน



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

จากข้อความถาม 15 ข้อ แหล่งความรู้ที่ได้รับในการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.08 แต่เกษตรกรมีแหล่งความรู้จากสื่อบุคคลมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.47 ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม ผู้นำท้องถิ่น และญาติหรือเพื่อนบ้าน

3. การยอมรับและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พบว่าเกษตรกรร้อยละ 88.6 มีการยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลโดยใช้งานเมนูแจ้งปลูก / ปรับปรุงฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรมากที่สุด ร้อยละ 11.4 ไม่มีการใช้งาน โดยสาเหตุมาจาก ไม่มีความรู้/ทักษะการใช้งานเทคโนโลยี และไม่มีโทรศัพท์มือถือ/โทรศัพท์รุ่นเก่าไม่ใช้สมาร์ทโฟน ลักษณะเมนูการใช้งาน อันดับหนึ่งใช้ การแจ้งปลูก/ปรับปรุงฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร การตรวจสอบข้อมูลแปลง กิจกรรมการเกษตรของครัวเรือน การตรวจสอบสมาชิก หัวหน้าและสมาชิกของครัวเรือน และการติดตามสิทธิ์ โครงการและมาตรการรัฐ ร้อยละ 60.1 มีการใช้งานต่อเนื่อง แต่ไม่แนะนำหรือเผยแพร่ให้ผู้อื่นใช้งาน ร้อยละ 86.7 เมื่อได้รับการส่งเสริมการใช้งานจะนำไปทดลองใช้จริงเลย จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า มี 4 ตัวแปร ดังนี้ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ภาคการเกษตรและแหล่งความรู้ที่ได้รับ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ปัจจัยที่มีอิทธิพลกับการยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

ตัวแปร		ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig.
ค่าคงที่		0.259	0.598	0.000
X ₁	อายุ (ปี)	- 0.268	-3.292	0.001**
X ₂	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (ราย)	0.222	2.621	0.010**
X ₃	จำนวนแรงงานภาคการเกษตรในครัวเรือน (ราย)	-0.120	-1.379	0.170
X ₄	รายได้ครัวเรือนต่อปี (บาท/ปี)	0.320	2.615	0.010**
X ₅	ขนาดพื้นที่ถือครองทำการเกษตร (ไร่)	0.203	1.004	0.317
X ₆	ที่ดินตนเอง(ไร่)	-0.21	-1.128	0.261
X ₇	ที่ดินเช่า(ไร่)	-0.235	-1.335	0.184
X ₈	การรับรู้ข่าวสารการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร(คะแนนเฉลี่ย)	0.001	0.02	0.984
X ₉	ความรู้เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	0.003	0.051	0.959
X ₁₀	แหล่งความรู้ที่ได้รับ	0.152	2.125	0.035**

R² = 0.392 , Adjusted R² = 0.350 , SEE = 0.257 , F = 8.903 , Sig = 0.000



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14 The 14th STOU National Research Conference

จากตารางที่ 1 สมการปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อขึ้นปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร คือ

$$y_1 = 0.259 - 0.268x_1 + 0.222x_2 + 0.320x_4 + 0.152x_{10}$$

ผลจากการวิเคราะห์ถดถอยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร มีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ที่มีผลต่อตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) อายุ เมื่อเกษตรกรมีอายุน้อย การยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย
- 2) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน คือ เมื่อจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีมาก การยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรจะมากขึ้นตามไปด้วย
- 3) รายได้ภาคการเกษตร เมื่อเกษตรกรมีรายได้ภาคการเกษตรมากขึ้น การยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย
- 4) แหล่งความรู้ที่ได้รับ คือ เมื่อเกษตรกรมีแหล่งความรู้ที่ได้รับจำนวนมาก การยอมรับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

4.1 ปัญหาการใช้งานและการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ประเด็นปัญหาการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในภาพรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.67) ซึ่งประเด็นปัญหาในมีด้วยกัน 16 ประเด็น เริ่มตั้งแต่ปัญหาด้านการติดตั้งระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรในโทรศัพท์มือถือ การเข้าใช้งาน ปัญหาในการใช้งานเมนูต่างๆ ซึ่งจากผลการวิจัยนั้นพบว่าเกษตรกรมีปัญหายุ่งยากในระดับน้อย สามารถติดตั้งระบบและใช้งานเมนูต่างๆ ได้

ประเด็นปัญหาการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในภาพรวมมีปัญหามาจากการส่งเสริมอยู่ในระดับน้อย โดยสรุปเกษตรกรได้รับการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล จากวิธีการส่งเสริมทั้งแบบบุคคลแบบกลุ่ม และแบบมวลชน อยู่เสมอจึงทำให้พบปัญหาน้อย

4.2 ข้อเสนอแนะต่อการใช้งานและการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ประเด็นข้อเสนอแนะการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับมาก โดยเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะอยากให้ปรับขั้นตอนการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรให้ง่ายขึ้นกว่าเดิม รองลงมา คือประโยชน์ที่ได้รับจากการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล สะดวกสามารถแจ้งข้อมูลได้ด้วยตนเอง ผ่านสมาร์ทโฟน โดยไม่ต้องเดินทางมาที่สำนักงานเกษตรอำเภอ มีข้อมูลเข้าร่วมโครงการฯ ต่างๆ ของภาครัฐ

ประเด็นข้อเสนอแนะการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอยู่ในระดับน้อย โดยเกษตรกรได้รับการส่งเสริมแบบบุคคลสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในเวลาที่ต้องการได้ ปริมาณพบปะกับเจ้าหน้าที่เพียงพอต่อความต้องการ



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14 The 14th STOU National Research Conference

การส่งเสริมแบบกลุ่มการจัดการประชุมเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์ทั่วถึง และแบบมวลชน มีแหล่งข่าวสารและสื่อมวลชนประเภทต่างๆ เป็นแหล่งความรู้ให้เกษตรกร

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกรตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยได้อภิปรายผลประเด็นสำคัญดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สอดคล้องกับภรณ์ กฤษฎาเรืองศรี (2555, น.69) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อาจเป็นเพราะว่าเพศชายเป็นแรงงานหลักในการประกอบอาชีพทำการเกษตร มีการทำกิจกรรมทางการเกษตรมากกว่าเพศหญิง อายุเฉลี่ย 50.75 ปี สอดคล้องกับภรณ์ กฤษฎาเรืองศรี (2555, น.69) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 50 ปี อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรมีการประกอบอาชีพมายาวนาน เป็นช่วงอายุที่เป็นแรงงานหลักในการสร้างรายได้ในครอบครัว จบการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. ซึ่งไม่สอดคล้องกับ นฤมล พุกพิกุล (2557, น.92) พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกรตำบลโคกสว่าง อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา อาจเป็นเพราะว่าเป็นคนรุ่นใหม่ที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ สามารถทำความเข้าใจกับเทคโนโลยี โดยเฉพาะการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้

สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2.87 คน ซึ่งสอดคล้องกับ ธมกร ไชยบุบผา (2558, น. 44) พบว่า เกษตรกรเกินครึ่งหนึ่งมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2.51 คน เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในย่านชุมชนเมืองเป็นครอบครัวเดี่ยว มีสมาชิก 1 – 3 คน ซึ่งสอดคล้องกับ ธมกร ไชยบุบผา (2558, น. 44) เกษตรกรเกินครึ่งหนึ่งมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2.51 คน อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในย่านชุมชนเมืองเป็นครอบครัวเล็กให้ความสำคัญกับความสะดวกสบายในการติดต่อราชการจึงมีการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

การรับรู้ข่าวสารการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เช่นเดียวกับ ภรณ์ กฤษฎาเรืองศรี (2555, น.75) พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดรับทราบข่าวสารการขึ้นทะเบียนเกษตรกรจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร อาจเป็นเพราะว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ใกล้ชิดกับเกษตรกรมากจึงทำให้การประสานงาน และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผ่านผู้นำชุมชนเป็นไปได้ง่าย และทั่วถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพราะหากเกษตรกรไม่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเลย จะทำให้เกษตรกรขาดการประสานงาน ไม่รู้ระยะเวลาในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ทำให้การมีการยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลน้อย เกษตรกรไม่มีข้อมูลเข้าร่วมโครงการต่างๆ ของภาครัฐ ทำให้เสียโอกาสในการได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน

แรงงานภาคการเกษตรประมาณ 1.28 คน ซึ่งใกล้เคียงกับ สุภาวดี พรหมมา (2554, น.44) พบว่า จำนวนแรงงานเฉลี่ย 2.42 คนซึ่งสอดคล้องกับ นฤมล พุกพิกุล (2556, น.52) พบว่า เกษตรกรกว่าครึ่ง (ร้อยละ 61.2) มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 2 คน แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.67 คน เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลัก ซึ่งคล้ายกับ ภรณ์ กฤษฎาเรืองศรี (2555, น.42) พบว่า การประกอบอาชีพของเกษตรกรขึ้นทะเบียนทำการเกษตรเป็นอาชีพ



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

หลัก และบางรายประกอบอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพรอง รายได้เฉลี่ยของเกษตรกรในภาคการเกษตรเฉลี่ย 150,727.85 บาท/ปี มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 14.69 ไร่ ประเภทการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรมีที่ดินเป็นของครัวเรือนเฉลี่ย 11.10 ไร่

2. ความรู้ของเกษตรกรในการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

2.1 ความรู้เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม เกษตรกรมีความรู้เรื่องแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับมากที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเด็นคำถามที่เกษตรกรตอบได้ถูกต้องน้อยที่สุด คือ การแจ้งปลูกด้วยตนเองผ่านแอปพลิเคชันฯ เป็นการเพิ่มการกรอกแบบฟอร์มในการปรับปรุงข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เป็นประเด็นที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรเข้าไปสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับเกษตรกร ในการแจ้งข้อมูลการเพาะปลูกโดยแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลนั้นเป็นการอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรสามารถปรับปรุงข้อมูลการเพาะปลูกพืชให้เป็นปัจจุบันผ่านโทรศัพท์มือถือโดยไม่ต้องเดินทางมาสำนักงานเกษตรอำเภอ สอดคล้องกับ ปัญจกรณ์ พุฒอินทร์ (2563, น. 115) พบว่า การใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกร สามารถแจ้งการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรได้ด้วยตนเอง

2.2 แหล่งความรู้ที่ได้รับในการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรได้รับแหล่งความรู้จากสื่อบุคคลในระดับมากที่สุด จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร / เจ้าหน้าที่ภาครัฐอื่นๆ ผู้นำท้องถิ่น / กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน และญาติ / เพื่อนบ้าน โดยจะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้ประชาสัมพันธ์ แนะนำการใช้งานแอปพลิเคชันฯ แก่เกษตรกรเป็นรายบุคคล โดยถ่ายทอดให้กับเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบของตนและเกษตรกรผู้มาติดต่อราชการที่สำนักงานเกษตรอำเภอ เกษตรกรมีแหล่งความรู้จากสื่อมวลชน และสื่อสิ่งพิมพ์น้อย เนื่องจาก ปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสารออนไลน์ เกษตรกรให้ความสนใจสื่อเหล่านี้น้อยลง และบางรายก็เป็นเกษตรกรผู้สูงอายุความสามารถในการเรียนรู้การใช้สื่อต่างๆ น้อย เกษตรกรจึงไม่ค่อยได้รับความรู้จากแหล่งสื่อดังกล่าว สอดคล้องกับ ปัญจกรณ์ พุฒอินทร์ (2563, น. 123) พบว่า เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลจากแหล่งความรู้ประเภทสื่อบุคคลมากที่สุด

3. การยอมรับและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

3.1 เกษตรกรที่ไม่ได้ใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรไม่มีความรู้ / ทักษะการใช้งานเทคโนโลยี และไม่มีอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ / โทรศัพท์รุ่นเก่าไม่ใช้สมาร์ตโฟน ซึ่งเกษตรกรบางรายในพื้นที่ไม่มีความรู้หรือไม่มีความสามารถในการใช้โทรศัพท์มือถือ ซึ่งอาจเป็นเพราะเกษตรกรสูงอายุ หรือไม่มีโทรศัพท์สมาร์ตโฟนใช้งาน เพื่อสามารถจะโหลดแอปพลิเคชันมาใช้งาน ต่างจาก ยงยุทธ ทองชัย (2559, น. 81 – 84) พบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้แอปพลิเคชันในการจองร้านอาหาร คือ การรับรู้ประโยชน์ (Perceived usefulness)

3.2 เกษตรกรที่มีการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้งานเมนูการแจ้งปลูก / ปรับปรุงฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรมากที่สุด เนื่องจากเป็นเมนูที่เกษตรกรต้องมีการปรับปรุงการเพาะปลูกทุกปีการผลิต และมีความถนัดในการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการแนะนำหรือเผยแพร่ให้ผู้อื่นใช้งานแอปพลิเคชัน และมีการทดลองใช้งานจริงเลย เมื่อได้รับการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล คล้ายกับ ปัญจกรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.116) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ใช้เมนูการแจ้งปลูก / ปรับปรุงฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ส่วนใหญ่ใช้งานเป็นครั้งคราว ไม่มีการแนะนำหรือเผยแพร่ให้ผู้อื่น เมื่อได้รับการส่งเสริมการใช้งานจะมีการสอบถามเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเพิ่มเติม



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

3.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล จากผลการวิจัย พบว่า มีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ภาคการเกษตร และแหล่งความรู้ที่ได้รับ มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยมีประเด็นดังนี้

1) อายุ ผลการวิจัยพบว่า มีความเกี่ยวข้องเชิงลบหรือในทิศทางตรงกันข้ามกับการยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือ เมื่อเกษตรกรมีอายุน้อย การยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ปัญกรณ์ พุฒอินทร์ (2562 ,น.128) พบว่า เกษตรกรที่มีอายุน้อย แนวโน้มในการตัดสินใจใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกรจะมากขึ้น อาจเนื่องมาจากเกษตรกรที่มีอายุน้อยเรียนรู้การใช้งานเทคโนโลยีได้รวดเร็ว ทำให้มีการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมาก เกษตรกรมีข้อมูลเข้าร่วมโครงการต่างๆ จากภาครัฐ

2) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีความเกี่ยวข้องเชิงบวกหรือในทิศทางเดียวกันกับการยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือ เมื่อเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากขึ้น การยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อาจเนื่องมาจากเกษตรกรอาจมีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวนมาก และเพื่อรักษาสิทธิผลประโยชน์การเข้าร่วมโครงการส่งเสริมต่างๆ จากภาครัฐ เกษตรกรจึงใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

3) รายได้ภาคการเกษตร มีความเกี่ยวข้องเชิงบวกหรือในทิศทางเดียวกันกับการยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือ เมื่อเกษตรกรมีรายได้ภาคการเกษตรมากขึ้น การยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อาจเนื่องมาจากรายได้ที่มากขึ้นอาจเพราะว่าภาคการเกษตรเป็นอาชีพหลักของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมโครงการต่างๆ ของภาครัฐเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตน จึงได้มีการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

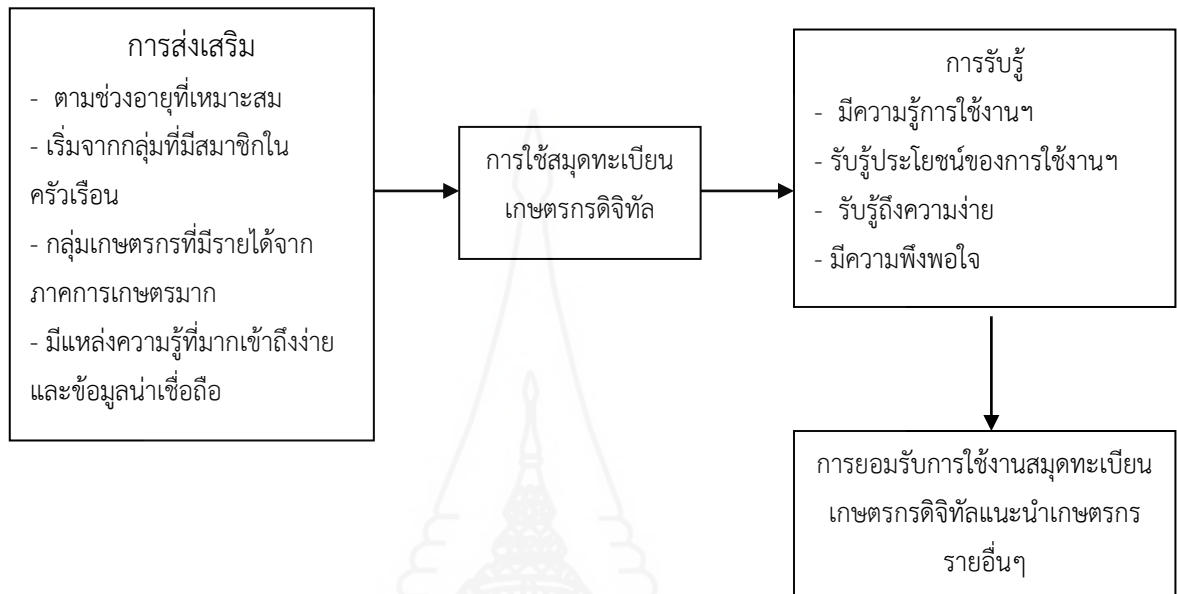
4) แหล่งความรู้ที่ได้รับ มีความเกี่ยวข้องเชิงบวกหรือในทิศทางเดียวกันกับการยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ เมื่อเกษตรกรมีแหล่งความรู้ที่ได้รับมาก การยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับ ปัญกรณ์ พุฒอินทร์ (2562 ,น.128) พบว่า แหล่งความรู้เพิ่มมากขึ้น การตัดสินใจ ใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกรก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย อาจเนื่องมาจากมีการส่งเสริมการใช้งานอย่างต่อเนื่องเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเข้ามามีบทบาทโดยตรงอาจมีการสอนการใช้งานเป็นรายบุคคล หรือมีการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับอาสาสมัครภายในหมู่บ้าน ให้สามารถสอนการใช้งานให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ได้

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกรในตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ดังภาพ



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference



ภาพที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ในการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลซึ่งเป็นเทคโนโลยีดิจิทัลที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรให้สามารถบันทึกการปรับปรุงข้อมูลการประกอบกิจกรรมการเกษตรของเกษตรกรด้วยตนเองผ่าน Smart phone จำเป็นที่จะต้องส่งเสริมตามความเหมาะสมด้านอายุ เกษตรกรที่มีสมาชิกในครัวเรือน และกลุ่มเกษตรกรที่มีรายได้ภาคการเกษตรมาก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการยอมรับต่อไป ควรเริ่มจากกลุ่มที่พร้อมจะรับเทคโนโลยีใหม่ๆ และเป็นกลุ่มที่กระจายความรู้และข้อมูลข่าวสารที่ได้รับถึงเกษตรกรได้จำนวนมาก โดยต้องเพิ่มการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลรวมถึงข้อมูลประโยชน์จากการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เมื่อมีความรู้และทราบถึงประโยชน์แล้ว เกษตรกรจะเริ่มใช้งานและรับรู้ถึงความสะดวก จนส่งผลให้เกิดการยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และมีการแนะนำให้เกษตรกรรายอื่นจนมีการใช้งานที่แพร่หลายมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่ไม่ได้ใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เนื่องจากเกษตรกรไม่มีความรู้ / ทักษะการใช้งานเทคโนโลยี และไม่มีอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ / โทรศัพท์รุ่นเก่าไม่ใช้สมาร์ตโฟน ประเด็นข้อเสนอแนะจากขั้นตอนการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรอยู่ในระดับมาก และประโยชน์ที่ได้รับจากการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรอยู่ในระดับมาก แหล่งความรู้ที่เกษตรกรได้รับมีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพื่อปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ดังนี้



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14 The 14th STOU National Research Conference

1.1 ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร

- 1) เกษตรกรควรหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร หรือผู้นำท้องถิ่น / กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน / ผู้นำเกษตรกร ที่สามารถใช้เทคโนโลยีได้
- 2) เกษตรกรควรเข้ารับบริการบริการในจุดที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนัดหมาย หรือเข้าใช้งานแอปพลิเคชันผ่านจุดบริการอินเทอร์เน็ตประชารัฐ

1.2 ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

- 1) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ให้เกษตรกรทราบประโยชน์ของการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร โดยใช้ช่องทางที่หลากหลาย เช่น ผู้นำชุมชน สื่อออนไลน์ การประชุมหมู่บ้าน เพื่อเน้นย้ำในการให้ความสำคัญของการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะประโยชน์ที่ได้รับจากการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรอยู่ในระดับมาก
- 2) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรพัฒนาแหล่งความรู้ โดยสร้างแหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น พัฒนาสื่อในด้านต่างๆ โดยเน้นที่สื่อออนไลน์ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่เกษตรกรมีแหล่งเรียนรู้จากสื่อออนไลน์ เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก ยูทูบ เพื่อให้เกษตรกรมีการรับรู้ข่าวสารในการในการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพื่อปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรมากขึ้น

1.3 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการปรับมาตรการหรือหลักเกณฑ์ให้มีย่อยต่อการใช้งานและง่ายในการทำความเข้าใจของเกษตรกร อีกทั้งควรประชาสัมพันธ์และเน้นย้ำให้เกษตรกรทราบถึงความสำคัญของการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในด้านจะทำให้เกษตรกรไม่พลาดสิทธิและประโยชน์ที่จะได้รับ และมีข้อมูลถูกต้องครบถ้วนรวดเร็ว โดยไม่ต้องเดินทางไปติดต่อราชการที่สำนักงานเกษตรอำเภอด้วยตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ กลุ่มเกษตรกรที่ใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล กับกลุ่มเกษตรกรที่ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรที่สำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อจะได้ทราบความแตกต่างของความสะดวกรวดเร็ว และความถูกต้องของข้อมูลได้ชัดเจนขึ้น
- 2.2 ควรศึกษาความพึงพอใจ ของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีในการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อทราบความพึงพอใจของเกษตรกร และความต้องการสนับสนุนจากภาครัฐต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2561). คู่มือการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล DOAE FARMBOOK สำหรับเกษตรกร. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล กรมส่งเสริมการเกษตร.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2566). คู่มือการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ปี 2566. ศูนย์เทคโนโลยีและสารสนเทศ.



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14
The 14th STOU National Research Conference

- ธมกร ไชยบุบผา. (2558). การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรเพื่อการส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดมุกดาหาร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- นฤมล พุกพิกุล. (2556). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ในตำบลโคกสว่างอำเภอมือง จังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- บุญธรรม จิตตอนันต์. (2551). แนวคิดและทฤษฎี การส่งเสริมการเกษตร ใน ประมวลสาระชุดวิชาสังคมไทยกับการส่งเสริมการเกษตร หน่วยที่ 4. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี
- ปัญญากรณ์ พุฒอินทร์. (2562). การใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการจด ทะเบียนเกษตรกร ของเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ภารณี กฤษฏาเรืองศรี. (2555). ความคิดเห็นต่อการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกร ในจังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต).มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี
- ยงยุทธ ทองชัย.(2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี กรณีศึกษา การจองคิวร้านอาหารผ่านโมบายแอปพลิเคชัน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต).สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยีวิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ศศกร บุญยานันต์. (2558). แนวทางการพัฒนาการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร จังหวัดพิษณุโลก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุภาวดี พรหมมา. (2554).ความพึงพอใจโครงการประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวใน อำเภอมือง จังหวัดอ่างทอง (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต).มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สำนักงานเกษตรอำเภอมืองนครสวรรค์. (2565). แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ปี 2561 – 2565 ตำบลนครสวรรค์ตกอำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์.